

Dominika Goltz-Wasiucionek

Potrzeba posługiwania się językiem angielskim w pracy zawodowej a motywacja do jego nauki

Problemy Profesjologii nr 1, 135-144

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dominika Goltz-Wasiucionek

POTRZEBA POSŁUGIWANIA SIĘ JĘZYKIEM ANGIELSKIM W PRACY ZAWODOWEJ A MOTYWACJA DO JEGO NAUKI

Streszczenie

Artykuł dotyczy potrzeby posługiwania się językiem angielskim w pracy zawodowej, a motywacją do jego nauki u osób studiujących na kierunkach: Informatyka i Turystyka. Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych autorka artykułu analizuje czynniki wpływające na motywację do nauki języka angielskiego i charakteryzuje wymogi wpływające na konieczność komunikowania się w języku angielskim w życiu zawodowym absolwentów wymienionych kierunków.

THE NECESSITY OF USING ENGLISH IN PROFESSIONAL WORK VERSUS MOTIVATION TO LEARNING THE LANGUAGE

Summary

The article focuses on the necessity to use English in professional life and motivation to learn it among students studying Information Technology and Tourism. On the basis of questionnaire results the author analyses factors influencing motivation and specifies why the necessity to communicate in English is essential for graduates of the mentioned fields of studies in their professional life.

Konsekwencją przystąpienia Polski do Unii Europejskiej jest realizacja planów oraz założeń dotyczących nauczania języków obcych. Otwarcie bowiem dla Polski europejskich rynków pracy determinuje prócz kwalifikacji w wykonywanym zawodzie posługiwanie się językiem obcym. Można śmiało zaryzykować twierdzenie, że znajomość języka obcego jest jednym z warunków kariery zawodowej zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Toteż jego dobra znajomość staje się w chwili obecnej niezbędna. Dnia 27 lipca 2003 roku po długotrwałych przygotowaniach i konsultacjach Komisja Europejska przyjęła plan działania „Wspieranie nauki języków obcych i różnorodności językowej na lata 2004-2006”¹. Plan ten uwzględniał 45 propozycji działań, które miały zostać zrealizowane do 2006 roku w ramach inicjatyw podej-

¹ Strona Internetowa Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/education/languages/eu-language-policy/doc112_pl.htm, stan z dnia 21.05.2010.

mowanych przez władze lokalne regionalne i krajowe. Działania te obejmują umożliwienie wszystkim obywatelom dostępu do nauki języków obcych w ramach uczenia się przez całe życie, poprawę jakości nauczania na wszystkich poziomach oraz tworzenie w Europie klimatu sprzyjającego nauce języków obcych przez promowanie wielojęzyczności językowej. W tym planie działań czytamy również: „w dzisiejszym świecie opanowanie umiejętności niezbędnych do porozumiewania się z naszymi sąsiadami jest ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej”².

Unia Europejska dąży do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, wspierając mobilność, opracowując wspólne programy nauki, ułatwiając wymianę informacji i zapewniając możliwość uczenia się przez całe życie. Nauka języków obcych jest jednym z podstawowych elementów tych działań. Osoby posługujące się językami obcymi są lepiej przygotowane, aby w pełni wykorzystywać szanse edukacyjne oraz możliwości związane z zatrudnieniem jakie oferuje zjednoczona Europa.

Różnojęzyczność (*plurilingualism*) i wielojęzyczność (*multilingualism*) to terminy, które pojawiają się prawie w każdym ważnym dokumencie Unii Europejskiej dotyczącym edukacji językowej. Istotna jest więc znajomość wielu języków mimo, że 70% respondentów badania Eurobarometru wskazuje język angielski, jako podstawowy język dla Europejczyków³. Celem unijnej polityki w zakresie znajomości języków obcych jest, aby każdy obywatel potrafił komunikować się w co najmniej w dwóch językach obcych. Cel ten został sformułowany po szczycie Rady Europejskiej w Barcelonie w marcu 2002. Podczas tego spotkania przywódcy krajów Unii Europejskiej zgodzili się co do tego, że ważnym jest, aby każde dziecko będące obywatelem zjednoczonej Europy było wielojęzyczne. Wielojęzyczność umożliwia komunikację i zrozumienie, które dają inspirację różnym kulturom europejskim do podejmowania wspólnych działań. Przez naukę języków obcych młodzi obywatele Unii mają szansę stać się bardziej otwartymi na inne kultury, mogą zwiększyć swoją mobilność i możliwość znalezienia swojego miejsca na zagranicznym lub krajowym rynku pracy. Znajomość języków obcych ma zasadnicze znaczenie dla wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy. Każdego roku wiele europejskich firm traci możliwość zawarcia intratnych kontraktów dlatego, że ich pracownikom brakuje kompetencji językowych i znajomości innych kultur. Umiejętności językowe mogą zwiększyć więc możliwość zatrudnienia, mobilność pracowników oraz

² Strona Internetowa Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/education/languages/language-learning/index_pl.htm, stan z dnia 21.05.2010.

³ E. Gajek, *Nauczanie języków obcych online*, „E-mentor” 2004, nr 2 (4), SGH Warszawa.

umożliwić podejmowanie działań zmierzających do zawierania kontraktów korzystnych dla przedsiębiorstw⁴.

W Strategii Lizbońskiej, przyjętej w marcu 2000r, określanej jako najważniejszy program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej, celem uczyniono stworzenie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Przyjęcie tego programu było wyrazem uświadomienia sobie konieczności zasadniczej reformy systemu społeczno-gospodarczego Europy. Strategia lizbońska jako jeden z elementów uwzględnia również ważne priorytety dotyczące edukacji. Uznano, że kształcenie i szkolenia są zasadnicze dla rozwoju społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy, nacisk kładzie się na współpracę między krajami oraz uczenie się od siebie. Stąd ministrowie edukacji państw członkowskich UE uzgodnili, że najważniejsze cele, jakie należy osiągnąć w terminie do roku 2010, to: poprawa jakości i efektywności unijnych systemów kształcenia i szkolenia, zapewnienie wszystkim dostępu do edukacji, otwarcie systemów edukacyjnych na świat. Cele szczegółowe oraz sposoby ich osiągnięcia zostały zawarte w dokumencie „Edukacja i szkolenie 2010”⁵, który w całości poświęcony jest roli edukacji w strategii lizbońskiej. Dokument ten jest bardzo wszechstronny, opisuje cele do roku 2010, określa metody ich realizacji przez metodę koordynacji, w ramach której państwa członkowskie współpracują oraz mierzą postępy na podstawie ustalonych wspólnie wskaźników. Trzyście szczegółowych celów przedstawionych w w/w dokumencie uwzględnia m.in.: poprawę jakości kształcenia i szkolenia nauczycieli i trenerów, kształcenie w zakresie umiejętności szczególnie potrzebnych w społeczeństwie wiedzy, zapewnienie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych, podniesienie atrakcyjności procesu kształcenia, podniesienie jakości nauki języków obcych. Nauka języków jest bowiem bezpośrednio związana z celem zdefiniowanym jako otwarcie systemów edukacyjnych na świat. Jego realizację ma zapewnić unijna zasada „język ojczysty plus dwa”, zgodnie z którą każdy obywatel UE powinien opanować dwa języki obce. „Edukacja i szkolenie 2010”⁶ wyznacza oprócz celów szczegółowych trzy obszary priorytetowe, które powinny stanowić podstawę wymiany doświadczeń: metody i sposoby organizowania nauczania języków obcych, wczesne rozpoczynanie nauki języków obcych, metody promocji nauki języków obcych i posługiwania się nimi.

Mimo problemów, priorytety uwzględnione w Strategii Lizbońskiej są dość konsekwentnie wprowadzane w życie. Poszanowanie różnorodności językowej i kulturowej, konieczność

⁴ Strona Internetowa Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/education/languages/languages-mean-business/doc1460_pl.htm, stan z dnia 21.05.2010.

⁵ Strona Internetowa Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/education/languages/eu-language-policy/doc120_pl.htm, stan z dnia 21.05.2010.

⁶ *Ibidem*.

uczenia się przez całe życie oraz rozwój *e-learningu* stawiają wyzwania, które mogą być podjęte z uwzględnieniem tradycji każdego narodowego systemu edukacji oraz potrzeb instytucji, która podejmuje realizację tej formy nauczania w ramach własnej oferty kursów. Podkreśla się znaczenie samokształcenia i autonomii ucznia w nauce języków.

Priorytety europejskie przekładają się wyraźnie na potrzeby uczniów zarówno młodych, jak i dorosłych. Możliwość znalezienia miejsca pracy jest realną szansą tylko dla znających języki. Konieczna jest znajomość zarówno języka ogólnego, jak i zawodowego.

Badania ankietowe, których wyniki zostaną wykorzystane w artykule zostały przeprowadzone wśród studentów studiów I stopnia studiujących na kierunku Informatyka oraz Turystyka. Standardy kształcenia opracowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla kierunku Informatyka określają, że absolwent tego kierunku powinien znać język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu informatyki. Dla kierunku Turystyka standardy kształcenia mówią, że absolwent powinien znać język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym umożliwiającym porozumiewanie się w działalności zawodowej⁷. Standardy kształcenia narzucają, więc konieczność posługiwania się językiem obcym w przyszłej pracy zawodowej absolwentów tych kierunków. Również Krajowe ramy kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego, które przedstawiają wymagania, jakim powinien sprostać student po ukończeniu nauki w ramach danego cyklu kształcenia, określają, że absolwent studiów wyższych powinien posiadać umiejętności porozumiewania się w językach obcych: po studiach I stopnia powinien znać język angielski na poziomie, co najmniej A1 oraz jeden język obcy na poziomie, co najmniej B2 (może to być język angielski, co znaczy, że znajomość języka angielskiego na poziomie B2 spełnia oba wymagania związane ze studiami I stopnia. Tak więc konieczność posługiwania się językiem obcym jest w jakiś sposób wymuszona przez akty prawne stosowane na uczelniach wyższych.

Dla większości dziedzin nauki motywacja jest elementem niezbędnym dla odniesienia sukcesu: musimy czegoś chcieć, aby osiągnąć sukces. Bez takiej motywacji prawie pewnym jest, że nie uda nam się nawet podjąć wysiłku. Skoro motywacja jest tak ważna powinniśmy ją zrozumieć i odpowiedzieć na pytania czy wszyscy uczący się są zmotywowani w taki sam sposób? Czy i jaka jest rola nauczyciela w motywowaniu uczących się? Jak podtrzymywać motywację?⁸

⁷ Strona Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, <http://www.nauka.gov.pl/nc/szkolnictwo-wyzsze/standardy-ksztalcenia/>, stan z dnia 13.04.2012.

⁸ J. Harmer, *The Practice of English language teaching*, Pearson Education Limited 2001, s. 51.

Na poziomie podstawowym motywacja to pewien bodziec wewnętrzny, który pcha człowieka do zrobienia czegoś, aby osiągnąć cel. Motywacja zawiera w sobie czynniki takie jak: potrzeba eksploracji, działanie, stymulację, nową wiedzę i poprawę własnego ego⁹.

Marion Williams i Richard Burden sugerują, że motywacja to "stan kognitywnego pobudzenia", które wywołuje „decyzje do działania” w rezultacie, której wykonywany jest „podtrzymywany intelektualny lub fizyczny wysiłek” tak, że osoba może osiągnąć wcześniej określony cel¹⁰. Wskazują oni również, że siła motywacji zależeć będzie od tego jak ważny będzie rezultat podejmowany działań.

W Psychologii dążenie do czegoś, chcenie jest nazywane motywacją. Ludzie wykonują pewne działania kierując się motywami, które mogą w różnych postaciach wstępować równocześnie i właśnie o zespołach, grupach motywów działania mówimy, jako o motywacji. Najczęściej jeden z motywów wysuwa się na pierwszy plan i decyduje o charakterze całej motywacji. Motywacja nie jest łatwa do opisanego, ponieważ człowiek to skomplikowana istota i nie można bezpośrednio wejść do jej wnętrza a jedynie można przybliżyć się do jego poznania. Można zadać, więc pytanie, dlaczego ludzie się uczą? Niektórzy, ponieważ chcą wiedzieć więcej – i taką motywację nazywamy motywacją poznawczą- powodem działań jest chęć poznania, zdobycia wiedzy, nauczenie się wykonywania jakiejś czynności. Według Psychologów to jeden z „najlepszych „ motywów działania. Oprócz motywacji poznawczej uczeniem się mogą kierować także inne motywy. Na tym drugim biegunie znajduje się tzw. motywacja lękowa. Można mówić o niej wtedy, gdy ktoś uczy się, chcąc uniknąć przykrych następstw¹¹.

Motywację można opisać, jako continuum od motywacji zewnętrznej po wewnętrzną¹². Jeśli mowa o uczeniu się można mówić również o motywacji zewnętrznej, której źródło znajduje się poza uczącym się; i wewnętrznej, której źródło tkwi w samym człowieku¹³. Motywacja zewnętrzna polega na dążeniu do realizacji celów zadanych przez otoczenie, wynika ona z chęci uzyskania nagród i za razem uniknięcia kar. Przykładem może być chęć zdania egzaminu, oczekiwanie na nagrodę finansową, lub szansa na wyjazd¹⁴. Motywacja wewnętrzna polega zaś na wyborze celów i realizacji dążeń, które wynikają z wewnętrznych potrzeb, są podejmowane dla czystej przyjemności, nie mają charakteru instrumentalnego¹⁵. Przykładem

⁹ H.D. Brown, *Principles of English language learning and teaching*, Pearson Education Limited 2000, s. 160-166.

¹⁰ M. Williams, R. Burden, *Psychology for Language Teachers*, Cambridge University Press 1997, s. 120.

¹¹ M. Ledzińska, E. Czerniawska, *Psychologia Nauczania. Ujęcie poznawcze*, PWN, Warszawa 2011, s. 244-248.

¹² P.K. Oleś, *Psychologia człowieka dorosłego*, PWN, Warszawa 2011, s. 298-299.

¹³ M. Ledzińska, E. Czerniawska, *op. cit.*, s. 244-248.

¹⁴ J. Harmer, *The Practice of English language teaching*, Pearson Education Limited 2001, s. 51.

¹⁵ P.K. Oleś, *op. cit.*, s. 298-299.

motywacji zewnętrznej może być stymulacja ze strony rodziców, nauczycieli czy kolegów. Motywy uczenia się nie należą do uczącego się, ale do innej osoby lub osób. Taka motywacja może łatwo zniknąć, gdy uczący się nie jest poddawany stymulacji¹⁶. Między tymi dwoma typami motywacji można umieścić jeszcze dwa pośrednie typy: motywację introjekcyjną – kiedy ktoś zmusza się do realizacji celu, traktuje go, jako konieczny, a jednocześnie obcy w stosunku do swoich potrzeb; motywację identyfikacyjną – kiedy ktoś angażuje się w realizację celu, który niekoniecznie jest źródłem przyjemności, ale robi tak w poczuciu autonomii własnego wyboru i wewnętrznej zgody na taką aktywność. W ten sposób powstaje kontinuum motywacyjne: motywacja zewnętrzna, introjekcyjna, identyfikacyjna i wewnętrzna. Z biegiem życia ludzie dorośli w coraz mniejszym stopniu zmuszeni są realizować cele obce osobowości, mają natomiast więcej możliwości realizowania celów wybranych. Obserwuje się, więc przesuniecie w kierunku motywacji wewnętrznej z biegiem lat¹⁷.

Motywacja, czyli dążenie do osiągnięcia celu może w języku obcym wiązać się z różnymi bodźcami, czyli motywami. W przypadku nauki szkolnej istotny jest motyw bezpieczeństwa, szczególnie u uczniów o niskiej samoocenie i wysokim poziomie lęku. Znaczenie ma również motyw zyskania uznania- zarówno rodziców, nauczyciela, kolegów, rówieśników, a także motyw osiągnięć, a więc wykazania się umiejętnościami i sukcesem. W procesie uczenia się pojawia się również motyw poznawczy, kiedy uczeń czerpie przyjemność z uczenia się języka i zdobywania informacji o kulturze innego kraju. Uczniem kierują również motywacje integracyjne, kiedy poznaje język poprzez fascynację jakimś krajem i jego kulturą, lub motywacje instrumentalne, jeśli uczy się mając na myśli lepsze zarobki, pracę czy znajomości. Zdarza się również brak motywacji, który z reguły związany jest z występowaniem innej silnej motywacji, z którą motywacja do nauki języka jest w konflikcie, np.: motywacja do poświęcania czasu na swoje hobby. W takim przypadku nauczyciel wprowadza czasami motywacje zewnętrzne, czyli, motyw przynusu. Motywacja wiąże się jednak z ogólnym nastawieniem uczącego się do całości spraw związanych z nauką języka obcego. Jest, więc powiązana z postawą wobec języka jak również społeczeństwa i kultury danego obszaru sztykowego. Pozytywne postawy mogą przynieść motywację integrującą o sile poznawczej i to ona jest drogą do sukcesu. Motywację i postawy nie są dane raz na zawsze i można je kształtować. W różnych grupach wiekowych motywacja wygląda inaczej. W przypadku osób dorosłych zarówno motywacja jak i postawy zostały już wcześniej ukształtowane toteż nauczyciel ma na nie niewielki wpływ. Są one jednak zazwyczaj pozytywne, ponieważ dorośli uczą się języka z własnej woli, zada-

¹⁶ M. Ledzińska, E. Czerniawska, *op. cit.*, s. 244-248.

¹⁷ P.K. Oleś, *op. cit.*, s. 298-299.

niem nauczyciela jest więc podtrzymanie motywacji, z jaką osoby dorosłe pojawiają się na zajęciach¹⁸.

Motywacja jest tym, co prowadzi osobę uczącą się do osiągnięcia celu i jest kluczowym czynnikiem determinującym odniesienie sukcesu lub porażki w uczeniu się języka obcego. Uczący się może wyznaczyć sobie cele długo i krótko terminowe. W odniesieniu do celów długoterminowych należy rozróżnić motywację instrumentalną i integracyjną. Instrumentalna motywacja istnieje wtedy, gdy uczący się wyznacza sobie cel funkcjonalny taki jak zdanie egzaminu czy otrzymanie pracy. Integracyjna motywacja występuje, gdy uczący się chce być identyfikowany ze środowiskiem języka docelowego. Z tymi dwoma orientacjami motywacji pokrywają się dwa źródła motywacji: wewnętrzna i zewnętrzna. Innym źródłem motywacji może być odniesienie sukcesu, które przyczynia się do zwiększenia poziomu motywacji.

W celu sprawdzenia czy i jaki rodzaj motywacji powoduje, że studenci uczą się języka angielskiego przeprowadzono w styczniu 2012 roku badania ankietowe, których wyniki prezentowane są poniżej. Pytania ankietowe można podzielić na dwie kategorie: 1) pytania badające poziom motywacji wewnętrznej; 2) pytania badające poziom motywacji zewnętrznej.

Dodatkowo studentom zadano pytanie o to czy wykonywanie zadań na platformie pomiędzy spotkaniami z nauczycielem motywuje ich do nauki języka angielskiego.

Część pierwsza ankiety miała odpowiedzieć na pytania związane z poziomem motywacji wewnętrznej studentów. Zgodnie z ankietą zadano studentom następujące pytania:

1. Czy lubisz się uczyć języka angielskiego?
2. Jak przygotowujesz się do zajęć?
3. Czy przygotowujesz się na bieżąco?
4. Ile czasu (średnio) poświęcasz na przygotowanie się do bieżących zajęć
5. Ile czasu (średnio) poświęcasz na przygotowanie się do testu z języka angielskiego?

Na skutek analizy uzyskano następujące odpowiedzi: 58% studentów kierunku Informatyka stwierdziło, że lubi uczyć się języka angielskiego, pozostali zaznaczyli odpowiedź średnio. Studenci kierunku Turystyki natomiast w 48% odpowiedzieli pozytywnie, 8% odpowiedziało nie, a pozostałe 44% średnio.

Na pytania zadane studentom o to jak przygotowują się do zajęć i czy przygotowują się na bieżąco studenci kierunku Informatyka odpowiedzieli w większości stanowiącej, 35% że przygotowują się ogólnie i więcej do testu, aż 58% przygotowuje się do zajęć na bieżąco. W przypadku studiujących kierunek turystyka była większa rozbieżność odpowiedzi, 44%

¹⁸ H. Komorowska, *Metodyka nauczania języków obcych*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2009, s. 128-130.

ankietowanych odpowiedziało, że przygotowuje się chętnie i 24% przygotowuje się więcej do testu niż na bieżąco, ale aż 78% czasami przygotowuje się na bieżąco.

Na pytania zadane o średni czas poświęcony na przygotowania do bieżących zajęć i do testu studenci wśród studentów kierunku Informatyka uzyskano następujące wartości procentowe odpowiedzi: 65% poświęca średnio do pół godziny na przygotowanie do zajęć i tyle samo czasu na przygotowanie do testu poświęca 44% ankietowanych. W przypadku studentów kierunku Turystyka najwyższy odsetek, bo 40% poświęca średnio do pół godziny na przygotowanie do zajęć, i do testu również najwyższy odsetek, czyli 40% przygotowuje się od 1 do 2 godzin.

Część druga ankiety miała odpowiedzieć na pytania związane z motywacją zewnętrzną studentów. Zgodnie z ankietą zadano studentom następujące pytania:

1. Czy ocena niedostateczna (brak zaliczenia) mobilizuje do pracy?
2. Czy zdobyte dobre oceny powodują dalszą chęć do nauki?
3. Czy nauczyciel ma wpływ na przygotowanie do zajęć?
4. Zaznacz czynniki, które mają wpływ na motywację do nauki.
5. Dlaczego uczysz się języka angielskiego?

Na pytanie o mobilizujący wpływ uzyskanych ocen (pozytywnych lub negatywnych) studenci kierunku Informatyka udzielili następujących odpowiedzi: 44% twierdzi, że ocena negatywna mobilizuje do pracy i tyle samo twierdzi, że nie ma to znaczenia, natomiast 46% twierdzi, że pozytywne wyniki powodują, że nadal chętnie się uczą, dla pozostałych ankietowanych uzyskane wyniki pozytywne czy negatywne nie wpływają na dalszą pracę. Studenci kierunku Turystyka na te same pytanie odpowiedzieli następująco: 52% ankietowanych mobilizuje do pracy ocena negatywna, a 60% twierdzi, że uzyskana ocena pozytywna powoduje, że nadal chętnie się uczą.

Na zadane pytanie czy nauczyciel ma wpływ na przygotowanie do zajęć studenci 72% studentów kierunku Informatyka odpowiedziało tak, i takiej odpowiedzi udzieliło 52% studentów kierunku Turystyka. Pozostali udzielili odpowiedzi negatywnej lub wpływ ten uznali za częściowy.

W drugiej części ankiety studenci zostali poproszeni o zaznaczenie czynników, które ich zdaniem mają wpływ na ich motywację do nauki. Wymienione czynniki (chęć zdobycia dobrej oceny, uniknięcie oceny niedostatecznej, moje cechy charakteru (obowiązkowość, solidność), chęć zdobycia wiedzy, chęć zdobycia dobrego zawodu, wymóg rodziców, inne), studenci mieli uszeregować od czynnika najważniejszego z numerem 1 do najmniej ważnego z numerem 7. Na pozycji numer jeden studenci studiujący informatykę zdecydowanie zazna-

czyli chęć zdobycia wiedzy, chęć zdobycia dobrej oceny, została zaznaczona najczęściej na pozycji numer 2, a trzecie miejsce w kolejności zajęła chęć zdobycia dobrego zarobku.

Najczęściej na pozycji numer jeden zaznaczonej przez studentów studiujących turystykę pojawiło się uniknięcie oceny niedostatecznej, na miejscu drugim chęć zdobycia dobrej oceny, na miejscu trzecim najczęściej zaznaczano chęć zdobycia wiedzy oraz posiadane cechy charakteru. Pozostałe czynniki były zaznaczane na pozycjach od 4-6.

Studenci mieli również odpowiedzieć na pytanie, dlaczego uczą się języka angielskiego (z podanych opcji mogli zaznaczyć minimum 1, a maksymalnie 3): muszę, jest to jeden z przedmiotów obowiązkowych, chcę mimo obowiązku nauki tego języka, przyda mi się w życiu, ułatwi mi znalezienie pracy, przyda się w czasie podróży za granicę, przyda się, ponieważ chcę wyjechać do pracy zagranicę, dla własnego rozwoju, dla podniesienia kwalifikacji, dla prestiżu społecznego, inne. W przypadku studentów Informatyki najczęściej zaznaczone dopowiedzi to przydatność znajomości języka w życiu, chęć nauki oraz nauka w celu podniesienia kwalifikacji. Zdecydowana większość studentów kierunku Turystyka na pierwszym miejscu zaznaczyła przydatność języka angielskiego w życiu, przydatność znajomości języka angielskiego w podróży, a na trzecim miejscu najczęściej zaznaczano konieczność nauki języka, jako jednego z przedmiotów obowiązkowych.

Ponieważ ankietowani studenci zarówno Informatyki jak i Turystyki obowiązkowo pracują zdalnie z materiałami zamieszczonymi na platformie skorelowanymi z treściami podręcznika, zadano im pytanie o to czy wykonywanie zadań na platformie pomiędzy spotkaniami z nauczycielem motywuje ich do nauki języka angielskiego. 56% Studentów Informatyki twierdzi, że wykonywanie zadań na platformie pomiędzy spotkaniami z nauczycielem nie motywuje ich do nauki języka angielskiego. Główne argumenty to: nudne zadania, strata czasu, zbyt monotonne zadania, brak czasu na rozwiązywanie testów.

Również aż 60% ankietowanych studentów turystyki negatywnie odniosło się do motywacyjnej roli zadań zamieszczonych na platformie. Główne argumenty to: preferencja zajęć bezpośrednich, konieczność wykonywania tych zadań, brak czasu i w konsekwencji wykonywanie zadań na ostatnią chwilę.

Ankiety przeprowadzono wśród studentów dwóch kierunków Informatyki i Turystyki, kierunków, które zdawałoby się z założenia nakładają na ich absolwentów konieczność znajomości języka obcego. W przypadku Informatyki znajomość języka angielskiego jest niezbędna do funkcjonowania w środowisku branżowym, programowania, posługiwania się sprzętem elektronicznym. Bez znajomości języka angielskiego absolwent tego kierunku nie jest w stanie funkcjonować w środowisku zawodowym i podjąć prace zgodną z wykształce-

niem. Najważniejsze według ankietowanych studentów znaczenie motywujące do nauki ma chęć zdobycia wiedzy, chęć zdobycia dobrej oceny. Chęć zdobycia dobrego zwodu uplasowała się na zaledwie lub aż na 3 pozycji.

W przypadku drugiego kierunku, czyli turystyki oczywistym wydaje się fakt konieczności biegłego posługiwania się przynajmniej jednym językiem obcym w celu podjęcia pracy zawodowej związanej z ukończonym kierunkiem. Czynniki, które mogłyby się wydawać powinny w przypadku tego kierunku stanowić najsilniejszą motywację do nauki, czyli chęć zdobycia dobrego zawodu uplasował się na pozycjach od 4 do 6, a chęć zdobycia wiedzy zaznaczana była najczęściej na pozycji zaledwie 3. Jak wynika jednak z przeprowadzonych ankiet stosunkowo niski jest poziom motywacji wewnętrznej do nauki języka angielskiego, studenci poświęcają na naukę mało czasu własnego. Zewnętrzna motywacja również nie jest w obu przypadkach na wysokim poziomie. Wysoki odsetek ankietowanych uczy się języka angielskiego w związku z jego przydatnością życiową lub koniecznością wynikającą z planów studiów, niski odsetek natomiast uczy się tego języka dla poniesienia kwalifikacji czy dla ułatwienia znalezienia pracy, co w przypadku tych kierunków wydawałoby się obserwatorowi ważne.

Bibliografia

- Brown H.D., *Principles of English language learning and teaching*, Pearson Education Limited 2000.
- Gajek E., *Nauczanie języków obcych online*, „E-mentor” 2004, nr 2 (4), SGH Warszawa.
- Harmer J., *The Practice of English language teaching*, Pearson Education Limited 2001.
- Komorowska H., *Metodyka nauczania języków obcych*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2009.
- Ledzińska M., Czerniawska E., *Psychologia Nauczania. Ujęcie poznawcze*, PWN, Warszawa 2011.
- Oleś P.K., *Psychologia człowieka dorosłego*, PWN, Warszawa 2011.
- Strona Internetowa Komisji Europejskiej, <http://ec.europa.eu/education/languages/eu-language-policy>, stan z dnia 21.05.2010.
- Strona Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, <http://www.nauka.gov.pl/nc/szkolnictwo-wyzsze/standardy-ksztalcenia/>, stan z dnia 13.04.2012.
- Williams M., Burden R., *Psychology for Language Teachers*, Cambridge University Press 1997.